

Otázka: Plemeno

Předmět: Chov zvířat a veterinářství

Přidal(a): Baruu

Barbora Čechotová

Charakteristika plemene

Je populace zvířat téhož druhu a shodného fyziologického původu s charakteristickými vlastnostmi a znaky, které přenáší na potomstvo pokud se nezmění podmínky

Musí být početná, aby se mohla rozmnožovat

Ovlivněno- historickými vlivy- geografický vliv

-půdní podmínky a výživa

-fylogenetický původ

-přírodní výběr

-společensko-ekonomické vlivy-rozvoj nových technologií

-technika chovu a plemenářská práce

-ekonomika chovu

Každé plemeno má stanoven chovný cíl a směr

Plemenný typ

Souhrn znaků a vlastností, které charakterizují příslušnost k určitému plemeni

Členění uvnitř plemene

Linie

Skupiny zvířat, skupiny samčích zvířat po vynikajícím zakladateli samci

Vyznačují se typickými znaky a vlastnostmi

Dělení- genealogické (krevní)- mají jméno po zakladateli, rodokmen rozšířen o samčí potomky, sestavování připařovacích plánů a musí se určit stupeň příbuznosti, nemusí se ve všech znacích shodovat

-plemenné- geneticky vyrovnané, ustálené 4-6 generací, jméno po zakladateli, udržují se plemenným výběrem

-syntetické- chov prasat a drůbeže

-inbrudní- moou být příbuzná, velice citlivé na výběr

Rodiny

skupiny zvířat po samici po vynikajícím zakladatelce

Nejsou početné

Chovy

Plemenná stáda zemědělských podniků v určitých znacích a vlastnostech shodná

Dosahují vysoké užitkovosti

Elitní stáda

Nukleové, šlechtitelské a rozmnožovací chovy

Vybírat vynikající jedince a zlepšovat

Kmeny

V chovu koní

Vyznačují se exteriérovými vlastnostmi

Vynikající zakladatel

Mají stanoven chovný cíl

Rázy

Skupina zvířat-> působením přírodních podmínek

Odchylky velice malé (kravařský a hřbínecký skot)

Rozdělení podle stupně prošlechtění

Primitivní- plemena vykazující vysokou odolnost vůči podmínkám daného prostředí, mají velmi nízkou užitkovost

-důležitým zdrojem genů pro další šlechtění a proto se chrání jako genové rezervy

Zušlechtěná (přechodná)- mají vyšší užitkovost než-li u plemen prošlechtěných

-řadí se mezi tzv. krajová plemena- jsou cenným zdrojem genů

-některé státy je zařazují do genového programu (dotace chovu, nebo uchování zmražených spermií, vajíček)

Kulturní (ušlechtilá)- plemena jsou silně prošlechtěna a mají vysokou užitkovost

-nízká odolnost vůči prostředí

-v rozvinutých zemích

-vznikají v důsledku selekce a metodám křížení

Rozdělení podle užitkovosti

Specializovaná- jsou náročná na své prostředí-> plemeno kulturní

Dělení- dojná- převažuje mléčná užitkovost

-skot (holštýnský skot, Jerseyký skot)

-ovce (východofrízská ovce, , ovce syrská)

-masná- převažuje masná užitkovost

-skot (herefordský skot. Limousinský skot)

-prasata (durocké prase, hampshirské prase, pietrainské prase)

-ovce (suffolk, kent, texel)

-drůbež

->vlnařská, nosná, kožichová, kožešinová, plodná (ovce), k tahu

Plemena s kombinovanou užitkovostí

Maso- mléčná (spíše produkují maso)

Mléko-masná (spíše produkují mléko)

Maso-sádelná

Sádelno-masná

Plemena dle grafického rozšíření

Stepní- kůň Převalského, uherský stepní skot

Nížinná- holštýnský skot

Horská-skotský náhorní skot, český strakatý skot

Severská- shetlandský pony, švédská modrá kachna

Plemena dle teritoriálního rozšíření

Dle tohoto rozdělení se zvíře dělí podle jednotlivých zemí nebo regionů- z Česka, za Slovenska

Chovný cíl

Souhrn požadavků na anatomické, morfologické a psychologické vlastnosti HZ z hlediska jejich užitkovosti

Chovný standart

Souhrn požadavků chovného cíle v kratším časovém úseku

Udává jak má plemeno vypadat

1. standart- požadavky na tělo zvířat

2. standart užitkových vlastností- produkce masa, mléka, vajec

3. standart růstu- ukazatel intenzity růstu

-od narození do dospělosti

Hodnocení exteriéru HZ

Zevnějšek HZ

Souhrn vnějších tvarových vlastností

Vysoká užitkovost- masná, mléčná

Plemenná příslušnost- plemenné znaky a příslušnost

Pohlaví- pohlavní dimorfismus, druhotné pohlavní znaky

Harmonie tělesné stavby- souladnost tělesných partií

-funkční rovnováha- zdraví, výkonnost

Zdravotní stav- zdravé zvíře- svěží vzhled, jasné chování, srst, bez výtoků, sliznice

Užitkový tip

Souhrn vlastností a znaků, které charakterizují zaměření užitkovosti

Mléčné žíly na břicho, velké vemeno

Užitkový směr

Přímo vyjadřuje zaměření užitkovosti plemene, podle druhu a významnosti